

Krista Kortekaas van Expertisecentrum Euthanasie

‘Ik voel diep van binnen dat het goed is wat ik doe.’

Waarnemend huisarts. SCEN-arts. Medisch manager en ambulante arts bij Expertisecentrum Euthanasie. In de functies die Krista Kortekaas (50) de afgelopen jaren had, speelt euthanasie een grote rol. “Het geeft me voldoening dat ik mensen die eigenlijk niets meer te kiezen hebben, toch nog een keuze kan bieden.”

Als waarnemend huisarts verleende ze acht keer euthanasie. “Vaak werk je langere tijd bij een praktijk, op vaste dagen, met je ‘eigen’ patiënten”, zegt Kortekaas. “En euthanasie heeft doorgaans geen spoed dus je kunt erop anticiperen en het zo plannen dat het past.”

Alles in één hand

Vanuit haar kennis en ervaring sluit zij zich aan bij het standpunt van Expertisecentrum Euthanasie dat euthanasieverzoeken bij voorkeur door de eigen behandelaar – vaak de huisarts of medisch specialist – worden opgepakt. “Arts en patiënt kennen elkaar vaak al jaren. De artsen en verpleegkundigen van Expertisecentrum Euthanasie beginnen bij nul en moeten een dossier opbouwen. Het is voor de patiënt ook fijner als alle zorg in één hand is. Wij komen alleen voor het euthanasietraject. De behandelende arts blijft verantwoordelijk voor de palliatieve zorg: de pijnstilling, het inschakelen van de thuiszorg of palliatieve sedatie. Ik vind dat zelf wel eens ingewikkeld. Als ik zie dat mensen pijn hebben en ik weet wat eraan gedaan kan worden, maar niet mag handelen. Ik neem dan contact op met de reguliere behandelaar met het verzoek of die er iets aan kan doen.”

Kroegbaas

Ook na afloop van het euthanasietraject kan de eigen behandelaar veel betekenen. “Euthanasie heeft impact op alle betrokkenen. Wij zien de nabestaanden meestal niet meer als het traject klaar is. Als huisarts kun je de naasten begeleiden. Als een dochter jaren later overspannen is, dan is de link snel gelegd naar wat er gebeurd is.” Eén van de patiënten aan wie Kortekaas als waarnemend arts euthanasie gaf, was een kroegbaas van een jaar of veertig. “Tijdens de uitvoering stond het hele huis vol met zijn vrienden, voornamelijk jonge mannen. Iedereen dronk bier. De sfeer was positief, ondanks de aanleiding waarvoor wij daar bij elkaar waren. Later kwam ik die jongens wel eens tegen in de stad. Dan sprak ik kort met ze en voelde ik dat we een soort band hadden. Ik vind het fijn dat

ik iets voor de naasten van de patiënt kan betekenen.”

Ondersteuning

Niet iedere huisarts staat open voor een euthanasieverzoek. Het kan zijn dat de arts gewetensbezwaren heeft, maar ook gebrek aan kennis of ervaring spelen een rol. “Het is niet niets, geen dagelijkse praktijk, een euthanasietraject vergt veel van de huisarts”, aldus Kortekaas. “Daarom hebben we vanuit het expertisecentrum consultants die artsen kunnen bijstaan. Zij adviseren en ondersteunen, zowel inhoudelijk, praktisch als emotioneel. Mensen met een euthanasiewens kunnen hun behandelaar wijzen op deze vorm van ondersteuning door Expertisecentrum Euthanasie.”

‘Het leert me veel over mijn eigen leven.’

Openbaring

Dat medisch manager en ambulante arts Kortekaas voor het expertisecentrum ging werken, is bijzonder als je haar strenggelovige achtergrond in aanmerking neemt. “Mijn vader was huisarts en mijn moeder zijn assistente. Zij waren ferm tegen euthanasie. Tijdens mijn opleiding liep ik stage bij een huisarts. Als mensen bij haar kwamen met een doodswens, dan ging zij er niet tegenin, maar vroeg erop door. Voor mij was dat een openbaring. Tegen een patiënte die chronisch suïcidaal was, zei zij: ‘Als je weer een poging wilt doen, zorg dan dat je dochter je niet vindt. Stuur de huissleutel naar mijn praktijk, dan zorg ik dat ik er als eerste ben.’ Dit maakte diepe indruk op me. Ik heb bij haar ook meegelopen met een euthanasietraject. De manier waarop deze huisarts met patiënten met een doodswens omging, heeft ervoor gezorgd dat ik er anders naar ben gaan kijken.”

Inspirerend

Inmiddels is Kortekaas al vele jaren actief in het medische circuit, onder meer als SCEN-arts. [Lees verder op p. 2](#) →

‘Je weet pas echt hoe je over euthanasie denkt als je heel ziek bent.’

“Ik vertel niet altijd dat ik bij Expertisecentrum Euthanasie werk. Tegen vage bekenden die ik op een verjaardag spreek, zeg ik dat ik huisarts ben. Iedereen heeft een mening over euthanasie en ik heb niet altijd zin om de discussie te voeren.”

In dit nummer

Ingezonden
Tanja steunt het werk van Expertisecentrum Euthanasie

Actueel
Dé wachttijd bij het expertisecentrum bestaat niet

Bruggenbouwer
Mary van Termeij met open armen ontvangen

Mijn eerste euthanasie
Wendy Tollenaar interviewt huisartsen

vervolg interview → SCEN staat voor steun en consultatie bij euthanasie in Nederland. Een arts die voornemens is om euthanasie uit te voeren, is wettelijk verplicht om een onafhankelijke arts te raadplegen: de SCEN-arts.

'Euthanasie heeft impact op alle betrokkenen.'

Kortekaas: "Via mijn werk als SCEN-arts kwam ik in contact met Expertisecentrum Euthanasie. Ik realiseerde me dat artsen en verpleegkundigen van het expertisecentrum een groot deel van de dag bezig waren met één van de dingen die ik het mooiste vind aan mijn vak: het voeren van waardevolle, uiterst intieme gesprekken met kwetsbare patiënten. Je praat met mensen erover waarom zij niet meer verder kunnen leven en tegelijkertijd heb je het met hen over hoe hun leven was toen het nog goed ging. Je krijgt een uniek kijkje in hun levensverhaal en dat vind ik inspirerend. Het leert me veel over mijn eigen leven, hoe belangrijk het is dat je zelf de regie kunt houden en het belang van contact met je naasten."

Niemand wil dood

Toen ze werd gevraagd om als ambulante arts voor het expertisecentrum te komen werken, hoefde ze dan ook niet lang na te denken. Ze vond het wel lastig om het nieuws aan haar ouders te vertellen. Eerst was er onbegrip, later begrepen ze het beter. "Zij wisten dat ik als SCEN-arts toetste of aan alle eisen van de wet werd voldaan. Maar dat is toch wat anders dan als uitvoerend arts voor Expertisecentrum Euthanasie werken." Dat standpunten kunnen veranderen, bleek toen haar moeder acht jaar geleden ziek werd. "Zij had uitgezaaide longkanker en ging opeens hard achteruit. Ze wilde over

euthanasie praten, maar voordat het zover was, is zij overleden." Kortekaas overpeinst de situatie. "Het laat zien dat je pas echt weet hoe je over euthanasie denkt als je heel ziek bent. Niemand wil dood. Je wilt het lijden niet meer. Wie ben ik dan als dokter om de mogelijkheden van de wet niet te bespreken?" Haar vader is nu ook milder in zijn standpunten dan toen hij nog werkte.

Zorgvuldig

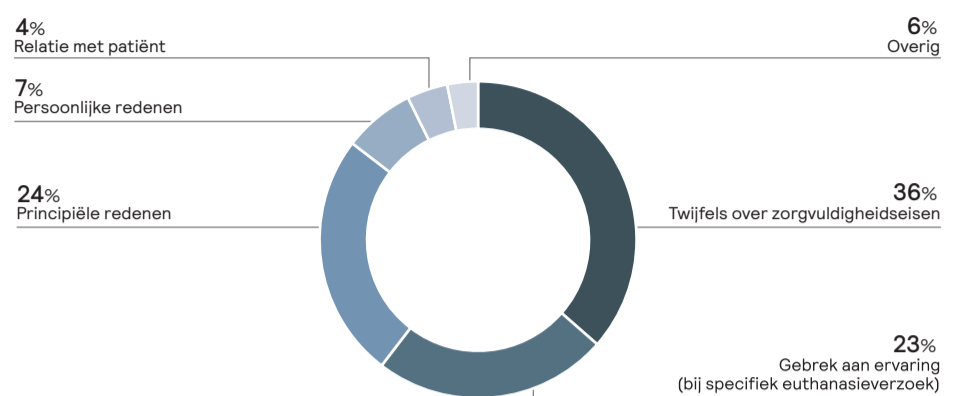
Het werk bij Expertisecentrum Euthanasie bevalt Kortekaas zo goed dat ze intern solliciteert op de functie van medisch manager, naast haar werk als ambulante arts. "De medisch managers, zeven in totaal, zijn verantwoordelijk voor de kwaliteit van onze euthanasiezorg. We hebben bijvoorbeeld een multidisciplinair overleg (mdo), waarin drie ambulante teams en twee medisch managers met elkaar bespreken of een verzoek ingewilligd kan worden. We werken zorgvuldig en willen dat alle uitvoeringen van het expertisecentrum aan de wettelijke eisen en de medische richtlijnen voldoen."

Discussie

Kortekaas vertelt graag over haar werk, maar niet op elk moment. "Ik zeg niet altijd dat ik bij Expertisecentrum Euthanasie werk. Tegen vage bekenden die ik op een verjaardag spreek, zeg ik dat ik huisarts ben. Iedereen heeft een mening over euthanasie en ik heb niet altijd zin om de discussie te voeren. Dit is mijn keuze en mijn pad. Hoe jij erover denkt, staat je vrij. Vaak zeggen mensen dat het hen moeilijk werk lijkt: 'Dat je dit kunt. Ik zou de hele dag huilen.' Maar ik voel diep van binnen dat het goed is wat ik doe. Het geeft me voldoening dat ik mensen die eigenlijk niets meer te kiezen hebben, toch nog een keuze kan bieden. Het maakt me dankbaar dat ik dit mag doen."

Waarom pakken behandelend artsen een euthanasieverzoek niet zelf op?

Redenen waarom artsen hun patiënten doorverwijzen naar Expertisecentrum Euthanasie, in procenten

Bron: Expertisecentrum Euthanasie

Standpunt Expertisecentrum Euthanasie

Elk euthanasieverzoek verdient een zorgvuldige toetsing

Euthanasiezorg is meer dan een verzoek inwilligen. Een euthanasietraject geeft patiënten de gelegenheid om hun lijden, leven en doodswens te bespreken en doorvoelen, ongeacht de uitkomst. Euthanasie is geen doel. De essentie van euthanasiezorg is om verzoeken serieus te nemen. Elk verzoek verdient een zorgvuldige toetsing: voldoet de euthanasiewens aan de eisen die de Wet toetsing levensbeëindiging op verzoek en hulp bij

zelfdoding (WtI) stelt? Van alle onderzochte hulpvragen kan uiteindelijk een derde worden ingewilligd. Bij hulpvragen op basis van psychisch lijden is dit percentage lager, namelijk 10 procent. Niet zelden is euthanasiezorg levenshulp. Ongeveer 40 procent van de patiënten met psychisch lijden die een euthanasieverzoek hebben, trekken hun verzoek terug na gesprekken met onze zorgprofessionals.

Vraag & Antwoord

Heb ik recht op euthanasie?

Uw behandelend arts kan principiële of praktische bezwaren tegen euthanasie hebben en ervoor kiezen om uw verzoek niet op te pakken. Wel valt het onder de professionele verantwoordelijkheid van de arts om u in dat geval te verwijzen naar een collega in dezelfde huisartsenpraktijk, een arts in de regio of - uiteindelijk - Expertisecentrum Euthanasie. Het is

verstandig om tijdig het gesprek met uw behandelend arts aan te gaan zodat u weet hoe hij/zij tegenover euthanasiezorg staat. Euthanasie is een keuze; goede palliatieve zorg is een recht. Door met elkaar te spreken over de behoeften en wensen van de patiënt kunnen misverstanden worden voorkomen over wat passende zorg in de laatste levensfase is.

Kan iedereen zich aanmelden bij het expertisecentrum?

De eerste stap is om uw euthanasieverzoek met uw eigen huisarts te bespreken. Pas als die niet aan uw wens kan voldoen, kunt u zich tot Expertisecentrum Euthanasie wenden. Het expertisecentrum helpt alleen mensen die eerst bij hun behandelend arts een euthanasieverzoek hebben

ingediend. Hebt u dat gedaan en kan of wil uw arts niet aan uw verzoek voldoen, dan kunt u zich via expertisecentrum euthanasie.nl aanmelden of contact opnemen via 070 352 41 41 (maandag t/m vrijdag van 09.00 tot 13.00 uur).

Hoe lang is de wachttijd?

Een eventuele wachttijd is afhankelijk van de soort aandoening. Patiënten met lichamelijke aandoeningen kregen in 2023 gemiddeld binnen 14 dagen een team (arts en verpleegkundige) toegewezen. De wachttijd voor patiënten met psychisch lijden varieerde van enkele maanden tot

- in een enkel geval - 3 jaar, afhankelijk van verschillende factoren, zoals leeftijd, de diagnose(s) en de beschikbaarheid van een team met de benodigde expertise. Iedere patiënt volgt een eigen traject.

Foto: Martijn Beekman

Column

Leef mee met Willeke Stadtman, arts bij Expertisecentrum Euthanasie.

Entiteit

Theo is bang, hij struikelt al over zijn woorden als hij de thee nog moet inschenken. Ja, hij heeft een mooi appartement, vrij uitzicht, leuk ingericht, drie gitaren op een standaard. Hij speelt er nooit meer op. Alles is schijn. Prima baan, door zijn werkgever aangeklaagd omdat hij te weinig pauzes nam. Hij won de rechtszaak. Maar het telde op in zijn overtuiging dat hij er niet mag zijn. Hij gaat zitten en kijkt ons indringend aan.

We moeten het zo zien: hij heeft nooit een kans gehad. Het leven moest hem gewoon niet. Hij werd geboren met een strop om de nek, de navelstreng. Hij kreeg ernstige astma aanvallen, dacht dat hij zou stikken, er was niemand die hem hielp. Op school werd hij gepest en afgewezen. Op zijn tiende wilde hij al dood. Hij voelde dat er 'iemand' op zijn bed kwam zitten, dat was de eenzaamheid. En de angst zat ernaast. Als puber kreeg hij erectieproblemen en migraine. Theo is altijd bang voor wat er nu weer mis zal gaan. In de zomer van 2023 mislukte een zorgvuldig voorbereide zelfeuthanasie met helium: een slangetje dat niet paste, een lek in het masker. Hij huilt.

Theo haat het woord 'pech', dat is hem veel te abstract. Er is een entiteit die

zich in de hoek van de kamer kapot staat te lachen om wat er nu weer verkeerd gaat. Hij weet dat die entiteit niet echt 'bestaat'. Maar het geeft hem houvast.

Theo is altijd bang voor wat er nu weer mis zal gaan.

Zelden iemand gezien die met enkele woorden zo indringend uitdrukking kon geven aan een diepgevoelde en existentiële eenzaamheid. Een leven met tegenslagen dat hem totaal verpletterd had. Achtentwintig jaar psychotherapie had niets opgeleverd. Hij voelde dat hij nergens bij hoorde. Altijd alleen. Hij was definitief en onomkeerbaar door het leven verslagen. Als een drenkeling die zich wanhopig probeert vast te grijpen aan al het drijf hout dat voorbijkomt, maar toch geen houvast biedt. Hij hoopte dat euthanasie het enige zou zijn waarmee hij op het nippertje zou ontsnappen aan de entiteit.

Op de dag van de uitvoering was er een dierbare vriend. Theo lag op de bank. Het was aandoenlijk. Onder zijn kin had hij ansichtkaarten, een knuffel en een sieraad geklemd. Trofeeën van het goede.

Even mailen met...

Wendy Tollenaar

In haar boek *Mijn eerste euthanasie, verhalen van artsen* interviewt Wendy Tollenaar veertien huisartsen en vier specialisten over euthanasiezorg en stervensbegeleiding.

De laatste jaren is 'dood' elke dag wel een beetje in mijn leven. Of dat nu is wanneer ik een uitvaart begeleid, een tekst schrijf, de dood tegenkom in mijn werk als praktisch filosoof of als rouw- en verliesbegeleider. Ik ben niet zo bang voor de dood en misschien nog wel minder voor het leven. Wellicht heb ik makkelijk praten, ken ik wel de hobbels van het leven maar heb ik geen flauw benul wat daadwerkelijk lijden is. Hoe is het om zo ziek te zijn – of dat nu fysiek of mentaal is – dat het leven ondraaglijk en uitzichtloos is?

Twee jaar geleden vertelde een goede vriendin, huisarts van beroep, over een euthanasie die zij ging verlenen. Haar allereerste. Ze vertelde over haar voorbereiding, haar vragen, haar twijfels en hoe ze haar patiënt een zachte dood gunde. Door haar woorden realiseerde ik mij dat een arts die euthanasie verleent, heel intens werk verricht voor de patiënt maar ook voor zichzelf.

Na het verlenen van haar eerste euthanasie omschreef ze het als het zwaarste wat ze ooit heeft gedaan en 'by far' ook het mooiste haalbare: 'Een mens een goed sterfbed geven is het hoogste wat ik kan bieden als huisarts.' Ze vergeleek het met een bevalling, alsof je een kind ter wereld brengt. Maar dan andersom. Van halen naar brengen. 'Op de daadwerkelijke bevalling kun je je eigenlijk niet voorbereiden, net zomin als op het echte sterven. Ik heb vaak gedacht dit doe ik nooit meer maar ik weet zeker dat ik het nog een keer ga doen. Omdat het alles waard is.'

Mijn eerste euthanasie, verhalen van artsen
(2024, uitgeverij De Graaff)

Opgevangen

'Hij koos met euthanasie zijn eigen weg.'

Lennart Steenberg in zijn biografie over
Ruud Lubbers: *Een slag anders*

'Voor veel kinderen is de dood niet per se iets zwaars; hoe de omgeving ermee omgaat, zet vaak de toon.'

Psycholoog Ruth Van der Hallen (NRC)

'Nooit zal het als een formaliteit voelen, want dat is het niet.'

Longarts Sander de Hosson over euthanasie

'Het lijkt er meer op dat het gaat om mensen die hulp nodig hebben bij het leven, dan bij het sterven.'

Artsenfederatie KNMG over het wetsvoorstel
voltooid leven

"Als ik namens Expertisecentrum Euthanasie bel, word ik meteen serieus genomen."

Mary van Termeij, relatiebeheerder Expertisecentrum Euthanasie:

'Er is echt behoefte aan onze expertise.'

Relatiebeheerder Mary van Termeij brengt de ondersteuningsmogelijkheden van Expertisecentrum Euthanasie onder de aandacht bij huisartsen, specialisten ouderengeneeskunde en zorginstellingen.
"Ik zie overal haakjes."

Van Termeij startte in augustus 2023 als relatiebeheerder voor de eerste lijn. "Ik word met open armen ontvangen", vertelt ze enthousiast. "Er is echt behoefte aan onze expertise. Als ik namens Expertisecentrum Euthanasie bel, word ik meteen serieus genomen. Lachend: "Dat werkt natuurlijk lekker. Iedereen denkt graag mee en alle deuren gaan open."

'Iedereen denkt graag mee en alle deuren gaan open.'

Als het eerste contact gelegd is, volgt vaak meer. "Een presentatie over euthanasiezorg kan weer leiden tot nascholingen of andere vormen van ondersteuning. Ik zie overal haakjes. Ik ben bijvoorbeeld in gesprek gegaan met een huisartsengroep en nu mogen we daar honderd twintig artsen nascholen. Dat zijn concrete resultaten."

Waardevolle informatie

De eerste maanden lag haar focus op Zuid-Holland, de provincie waaruit het expertisecentrum de meeste euthanasieverzoeken krijgt. "De netwerken palliatieve zorg wilden graag met ons samenwerken. Dat was perfect. De coördinatoren hebben contacten met huisartsen en de diverse zorggroepen. Gezamenlijk hebben we enquêtes uitgezet in de regio's Gouda en Dordrecht om te inventariseren of huisartsen wel eens euthanasie hebben verleend en zo nee, waarom niet. Dit leverde waardevolle informatie op. Naast 'gewetensbezwaren', werd 'emotio-

neel te belastend' en 'te spannend om hieraan te beginnen' als reden opgegeven. Dit komt ook naar voren tijdens de gesprekken die ik met huisartsen en huisartsenorganisaties heb. Net als 'gebrek aan tijd' en 'onvoldoende kennis en ervaring'. Ik merk ook dat artsen zich bezwaard kunnen voelen om een collega met het verzoek te belasten, dan verwijzen ze toch eerder door naar Expertisecentrum Euthanasie."

Nascholing

Maar liefst 43 procent (regio Gouda) en 80 procent (regio Dordrecht) van de huisartsen gaf in de enquêtes aan behoefte te hebben aan nascholing. Het expertisecentrum biedt nascholingen aan en kan dit doen mede dankzij donaties van de Stichting Vrienden van Expertisecentrum Euthanasie. De nascholingen worden door de deelnemers hoog beoordeeld, met een gemiddeld cijfer van 8,7. Van Termeij: "Het feit dat zoveel artsen nascholing willen, geeft aan dat zij openstaan voor euthanasiezorg."

Schot in de roos

Behalve de nascholing is de consulent euthanasie een uitkomst voor veel artsen. "Zij kunnen met al hun vragen bij de consulent terecht, zich eenmalig laten adviseren of zich gedurende het gehele traject laten begeleiden. Huisartsenpraktijken en zorgorganisaties schakelen steeds vaker onze 'regionale consulent' in. Dit is een schot in de roos. Voor de arts voelt het vertrouwd om te kunnen sparren met een vast aanspreekpunt uit de eigen regio."

Presentaties

Het expertisecentrum ontving dit jaar al 226 verzoeken van huisartsenpraktijken en zorginstellingen voor presentaties over euthanasiezorg. De bijdragen lopen uiteen van klinische lessen tot lezingen en presentaties op medische congressen. Van Termeij: "Onze artsen en verpleegkundigen zijn zeer welwillend om presentaties te verzorgen. Ook gaan zij met me mee naar gesprekken met huisartsengroepen. Ik vind het belangrijk om samen te kijken wat we voor de huisarts kunnen betekenen."

Twee bruggenbouwers

De stichting Vrienden van Expertisecentrum Euthanasie maakt het werk van twee relatiebeheerders bij het expertisecentrum mede mogelijk. De relatiebeheerders bouwen bruggen tussen het centrum, artsen, praktijken en instellingen, en zorgen ervoor dat de mogelijkheden voor scholing en ondersteuning breed bekend worden.

Naast Mary van Termeij is Wilma Drager-Visee werkzaam als relatiebeheerder met een specifieke focus op de geestelijke gezondheidszorg (ggz), een gebied waar euthanasieverzoeken vaak extra complex en gevoelig zijn.

Ook volgend jaar zien wij u weer graag!

Naast 'bekende' thema's, staan in 2025 ook nieuwe onderwerpen op de agenda. We organiseren een vriendenbijeenkomst over euthanasiezorg bij chronische lichamelijke aandoeningen en een bijeenkomst speciaal voor naasten van patiënten met een euthanasieverzoek.

In 2024 heeft de stichting Vrienden van Expertisecentrum Euthanasie zes bijeenkomsten georganiseerd, verspreid over het land, met verschillende thema's: euthanasiezorg bij dementie, stapeling van ouderdomsaandoeningen en psychisch lijden. De opkomst was groot en bezoekers

beoordeelden de bijeenkomsten gemiddeld met een 8,8. Een bezoeker schrijft: "Gaarne willen wij laten weten dat wij de bijeenkomst van 13 sept. 2024 j.l. als heel prettig en warm ervaren hebben. Goede en duidelijke uitleg, waarin geen vraag te veel was." In 2025 organiseren we opnieuw bijeenkomsten rond deze thema's.

Om iedereen toegang te bieden tot de informatie uit de bijeenkomst over nalatenschappen (Den Haag, 11 oktober 2024) plaatsen we begin volgend jaar een webinar op onze website: expertisecentrum euthanasie.nl/vrienden.

Agenda 2025

Onder voorbehoud. Exacte data en locaties volgen; houd hiervoor onze website in de gaten.

April 2025
Euthanasiezorg bij dementie / stapeling van ouderdomsaandoeningen
Rotterdam (Ook online te volgen)

Mei 2025
Euthanasiezorg bij chronische lichamelijke aandoening
Amersfoort (Ook online te volgen)

Juni 2025
Euthanasiezorg bij dementie / stapeling van ouderdomsaandoeningen
Drachten

September
Euthanasiezorg bij psychiatrie
Zwolle (Ook online te volgen)

November 2025
Euthanasiezorg en de rol van naasten
Driebergen

Euthanasie in de media: do's en don'ts

De media-aandacht voor euthanasie neemt de laatste jaren toe. Omdat de berichtgeving niet altijd klopt en de nuance verdwijnt, heeft Expertisecentrum Euthanasie richtlijnen voor journalisten opgesteld. Hiermee wil het expertisecentrum zorgvuldige berichtgeving bevorderen en kwetsbare mensen beschermen. De mediarijchtlijn bevat praktische aanbevelingen: focus niet op de euthanasie (een euthanasietraject is immers veel meer dan de uitvoering), vermijd romantisering, waarborg de privacy van kwetsbare mensen en hun naasten, check feiten zorgvuldig, plaats cijfers in de juiste context, kies neutraal woordgebruik en vermijd simplistische beelden, zoals foto's van een injectienaald. De stichting Vrienden van Expertisecentrum Euthanasie onderschrijft de richtlijnen van harte.

De volledige mediarijchtlijn leest u via de qr-code of op expertisecentrum euthanasie.nl/mediarijchtlijn/

— Ingezonden —

Mijn zus Mara is 3,5 jaar geleden overleden door euthanasie bij psychisch lijden. De weg hiernaartoe was 2 jaar lang een lijdensweg, tot door de ggz een consulent van Expertisecentrum Euthanasie werd ingeschakeld. Toen werd ineens haar lijden WEL gezien. Echt te verschrikkelijk gewoon dat het nodig was. Ik ben het expertisecentrum voor altijd dankbaar. Als er door mijn donaties meer artsen kunnen worden opgeleid en geïnformeerd dan kan ik niets anders dan jullie voor de rest van mijn leven blijven steunen. Vrienden van Expertisecentrum Euthanasie is zo'n ongelooflijk belangrijke stichting.

Tanja van Oorschot over het euthanasietraject van haar zus

Vast aanspreekpunt

Expertisecentrum Euthanasie geeft jaarlijks meer dan 200 presentaties, van lessen over euthanasiezorg tot lezingen en presentaties op medische congressen. "Het is geweldig om te zien hoe wij onze kennis over euthanasiezorg kunnen delen met artsen in Nederland met als doel dat een euthanasieverzoek door de eigen behandelaar kan worden opgepakt", zegt Susanne Koomen, sinds 1 augustus 2024 medewerker deskundigheidsbevordering bij het expertisecentrum. Met de enorme groei van zowel de presentatiedienst als de nascholingen, vraagt de organisatie ervan om een vast aanspreekpunt. Koomen is verantwoordelijk voor de organisatie van alle onderdelen van deskundigheidsbevordering. Ook dit belangrijke werk wordt mede mogelijk gemaakt door de stichting Vrienden van Expertisecentrum Euthanasie.

foto: Maartje Geels

Steun ons; word vriend.

Met uw hulp kunnen wij

- De continuïteit van euthanasiezorg garanderen
- Interne ontwikkelingen van Expertisecentrum Euthanasie ondersteunen
- (Huis)artsen begeleiden bij euthanasietrajecten
- Nascholing voor (huis)artsen aanbieden
- Wetenschappelijk onderzoek doen
- Voortdurend werken aan maximale zorgvuldigheid
- Kennis over euthanasie en levenseinde bij vrienden versterken

Als vriend ontvangt u uitnodigingen voor vriendenbijeenkomsten met actuele thema's. Ook krijgt u drie keer per jaar de nieuwsbrief *Vrienden voor het Leven* toegestuurd, met nieuws en informatie over de euthanasiezorg en ontwikkelingen bij Expertisecentrum Euthanasie.

Doneer via NL36 TRIO 0391 1048 45 t.n.v. Stichting Vrienden van Expertisecentrum Euthanasie o.v.v. 'gift'. Elke bijdrage is van harte welkom.

Stichting Vrienden van Expertisecentrum Euthanasie heeft een ANBI-status, waardoor uw donatie fiscaal aftrekbaar is en uw steun voor honderd procent ten goede komt aan Expertisecentrum Euthanasie.

Meer informatie over donaties, schenkingen, legaten en erfstellingen vindt u op onze website: expertisecentrum euthanasie.nl/vrienden.

Ook vriend worden? Schrijf u in via expertisecentrum euthanasie.nl/vriend-woorden. U kunt ook de QR-code gebruiken.

Colofon

No 18, winter 2024

Vrienden voor het leven is een uitgave van de stichting Vrienden van Expertisecentrum Euthanasie. De nieuwsbrief verschijnt drie keer per jaar (papier en digitaal). Donateurs ontvangen de nieuwsbrief gratis.

Stichting Vrienden van Expertisecentrum Euthanasie (VvEE)
Postbus 13480, 2501 EL Den Haag
070 891 26 21 (ma t/m vrij van 8.30 tot 17.00 uur)
vrienden@expertisecentrum euthanasie.nl
expertisecentrum euthanasie.nl/vrienden

Redactie Elke Swart
Aan dit nummer werkten mee: Annerieke Dekker, Hans de Haan, Madeleine van Kampen, Marijke van Moll, Willeke Stadtman
Fotografie Martijn Beekman, Maartje Geels, Vormgeving Studio Het Mes
Drukwerk en verzending MEO
Copyright Teksten uit deze nieuwsbrief mogen uitsluitend na schriftelijke toestemming van de redactie worden overgenomen.

